

СТАНОВИЩЕ

От

Доц. д-р Мая Димитрова Дойчинова д.м.,

доцент по Оперативно зъболечение и Ендодонтия в катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“, ФДМ, МУ- Варна, вътрешен член на научно жури, съгласно заповед №Р-109-153/13.03.2025 г на Ректора на МУ- Варна.

Относно: Дисертационен труд на тема: „**Оценка на промени в ТЗТ при пациенти с булимия**“ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Терапевтична стоматология“, професионално направление 7.2. Дентална медицина 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: Д-р Марияна Росенова Кирова, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“ на ФДМ, МУ-Варна.

Научен ръководител:

Доц. д-р Цветелина Борисова- Папанчева, д.м.

Дисертационният труд съдържа 170 страници и е онагледен с 35 таблици, 54 фигури и 6 приложения.

В структурно отношение са спазени пропорционалните съотношения между основните части на дисертацията.

Литературната справка Литературната справка съдържа 299 литературни източника, от които 18 на кирилица и 281 на латиница.

Настоящият дисертационен труд подчертава и анализира всички аспекти на връзката между хранителното разстройство булимия невроза и болестните промени в твърдите зъбни тъкани. Болестното състояние булимия невроза е част от невротичните разстройства на храненето характеризиращо се със саморазрушаващи поведения на прочистване. Определят се като болести на съвремието, свързани с нереални очаквания и болезнено желание за постигане на одобрен от социума външен вид. Статистически засегнатите в по-голям процент са млади жени. Прочистващите епизоди оказват пряко многократно влияние върху условията в устната кухина и оттам пряко увреждат, и меки, и твърди зъбни тъкани. В този смисъл считам , за навременно създаването на дадената му за атестиране дисертация, която обобщава, анализира и допълва знанието както на специалистите по дентална медицина, така и на лекари от други специалности занимаващи се с лечението на хора, страдащи от хранителното разстройство.

Литературен обзор: Литературният обзор доста подобро и дидактично запознава с аспектите и видовете хранителни разстройства, с натрупаните данни относно промените които настъпват в устната кухина под тяхно въздействие, с заболяванията на

твърдите зъбни тъкани налични при булимия невроза, начините за диагностициране и класифициране, както и с известните подходи за локално дентално лечение.

Литературният обзор завършва с анализ и мотивация относно необходимостта от дисертационния труд.

Формулираната **Цел** е с подходящо подбрани **три задачи**.

Материали: Материалът и по трите задачи е достатъчен, избран е внимателно по стриктни показатели и е коректно разпределен. Методиките на обработката добре обмислени и научно издържани. Статистическите методи са прецизно и умело подбрани за обработка на събрания материал.

Резултати и обсъждане: Резултатите и по трите задачи са старателно проверени.

По първа задача авторът анализира качествата на слюнката при пациенти с Булимия невроза, като се изследват следните показатели: стимулирана и нестимулирана слюнка, количество, вискозитет, рН на слюнката, буферен капацитет и сравнява с показателите на здрава контролна група. Установява се, че пациентите с BN показват значително намален нестимулиран слюнчен поток, повишен вискозитет, понижено рН и намален буферен капацитет в сравнение с контролната група. Не се установява значима разлика по отношение на стимулирания слюнчен поток. Всички останали различия между групите са статистически значими и съответстват на данни от предишни научни изследвания. Установените промени в състава и функционалните свойства на слюнката при пациенти с булимия подчертават негативното въздействие на хранителното разстройство върху оралното здраве. Като заключение става ясно, че клиничното измерване на слюнчени показатели е бърз, лесен и ефективен метод, който може да подпомогне диагностиката и превенцията на дентални заболявания при пациенти с хранителни разстройства.

Втора задача цели да се установят промените в денталния статус при пациенти с Булимия невроза, като докторантът я разделя на две подзадачи: изследване на честотата на първични и вторични кариозни лезии, obturirani зъби и тяхната локализация и изследване на клиничната картина на ерозивните дефекти на твърдите зъбни тъкани, като се оценява тяхната локализация и размери. Резултатите по първата подзадача потвърждават, че пациентите с булимия невроза са в повишен риск от дентални заболявания, включително кариес и ерозивни лезии, вследствие на комбинираното въздействие на повръщане, хранителни навици, нарушена слюнчена функция и орална хигиена. Индексите DMFT/DMFS и BEWE се явяват чувствителни и клинично полезни инструменти за обективна оценка на денталното здраве при тази популация. Локализацията на ерозивните лезии, особено по палатиналните повърхности на горните фронтални зъби, е в пълно съответствие с патогенетичния механизъм на заболяването. Наблюдаваните находки подчертават нуждата от ранна профилактика, мултидисциплинарен подход и регулярен дентален мониторинг при пациенти с хранителни разстройства.

Резултатите от втората подзадача потвърждават високата честота и характерното разпределение на зъбната ерозия при пациенти с булимия нерва (BN), като най-засегнати са палатиналните повърхности на горните фронтални зъби и оклузалните повърхности на долните молари. Тези находки кореспондират с честото повтарящо се повръщане, типично за клиничната картина на BN, както и с продължителността на заболяването. Използването на BEWE индекса демонстрира преобладаване на ерозии от втора степен и идентифицира секстанти 2, 4 и 6 като най-засегнати. Данните сочат, че ерозивните дефекти при BN не само засягат твърдите зъбни тъкани в значителна степен, но и се задълбочават с времето. Авторката е подбрала клинични случаи, които точно демонстрират резултатите от клиничното проучване.

Трета задача е посветена проучване на дентинната свръхчувствителност при пациенти с Булимия невроза. В проведеното проучване докторантът установява висока честота на дентинната свръхчувствителност при пациенти с булимия невроза (BN), като тази свръхчувствителност е най-силно изразена при премоларите на долната челюст. Резултатите от изследването подчертават пряката връзка между дентиновата свръхчувствителност и тежестта на ерозивния процес, като по-високият BEWE индекс корелира с по-високата чувствителност. Тези данни са в съответствие с предишни изследвания, които показват, че ерозията на зъбите и хиперестезията са тясно свързани с наличието на активен ерозивен процес, причинен от киселинни източници.

Въз основа на получените резултати д-р Кирова предлага подробен клиничен протокол за профилактика и лечение на орални усложнения, свързани с булимия невроза. Счита, че този протокол може лесно да бъде интегриран в практиката на лекарите по дентална медицина за подобряване на грижата за пациенти, страдащи от това разстройство.

Приноси: Счита, за правилна самооценката на приносите от разработения научен труд, които докторантът обединява във научно-приложни с 5 оригинални и 4 потвърдителни, и едни приложен.

Дисертационният труд е осъществен изцяло от докторанта под ръководството на научния му ръководител. Във връзка с дисертационния си труд авторът е популяризировал научните си разработки в 3 пълно текстови публикации, и 3 научни съобщения.

Авторефератът е правилно структуриран, добре онагледен и отговаря на отделните дялове на разработката. Счита, че е представен в подходящия обем, изискуем по правилата заложи в Правилника за развитие на академичния състав на МУ Варна, както и в съотношение на пълния обем на научната разработка.

Няма пропуски в приложената от д-р Марияна Росенова Кирова документация.

Заклучение:

Дисертационният труд на д-р Марияна Росенова Кирова е завършено и изчерпателно изследване, което е значителен принос към науката. През целия процес на работа, както

и в публикуваните материали по темата, се вижда, че докторантът притежава солидни теоретични познания по разглеждания проблем, както и способности за самостоятелно провеждане на изследвания. Отличните професионални умения и задълбочените познания на д-р Кирова са очевидни през целия труд, който обединява теоретични литературни данни, собствени резултати и тяхната интерпретация, от които са извлечени важни изводи. В този контекст и в този смисъл, считам, че целите на изследването са успешно постигнати.

Изразявам своето мнение, че д-р Марияна Кирова и нейната дисертация разполагат с необходимите качества и заслужават положителна оценка. Затова ще подкрепя предложението за присъждането на образователната и научна степен "доктор" на д-р Марияна Кирова. Препоръчвам на членовете на научното жури да гласуват в подкрепа на присъждането на степен "Доктор" по научната специалност "Терапевтична стоматология".

10.05.2025 г., гр.Варна

Подпис:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

/Доц. д-р Мая Дойчинова, д.м./